

Od eurohvězdiček k europlanetám

Zdeněk Urban,
Europlanet CZ/SK

Národní(ý) uzel(uzol)

AUTHORIZATION LETTER

This is to confirm that

Mr Zdeněk Urban
will act as a National Node for Europlanet
in the Czech Republic and Slovak Republic

thus, will be the contact point for all outreach activities related to Europlanet in those countries.

The Europlanet Research Infrastructure is a major (6 M€) project co-funded by the European Union, under the Seventh Framework Programme, and participating institutions. It was launched in January 2009, with the aim to bring together the European planetary science community through Networking Activities, Transnational Access Activities and an Integrated and Distributed Information Service (www.europlanet-ri.eu).

Underpinned by a network of national nodes in each Europlanet country, Europlanet will furthermore provide a dynamic network of people engaged in planetary science outreach across Europe. In particular, the national nodes main role is to help develop links with their national media to promote planetary science, and with scientists and planetary experts in their country who are able and willing to bring out stories to the media, as well as, to benefit from the media training offered by Europlanet. In addition, the nodes are responsible for translating, expanding and maintaining their national page on the Europlanet outreach website.

Dated

July 15, 2009

Signed

Thierry Fouchet
Coordinator of the NA3 Outreach activity

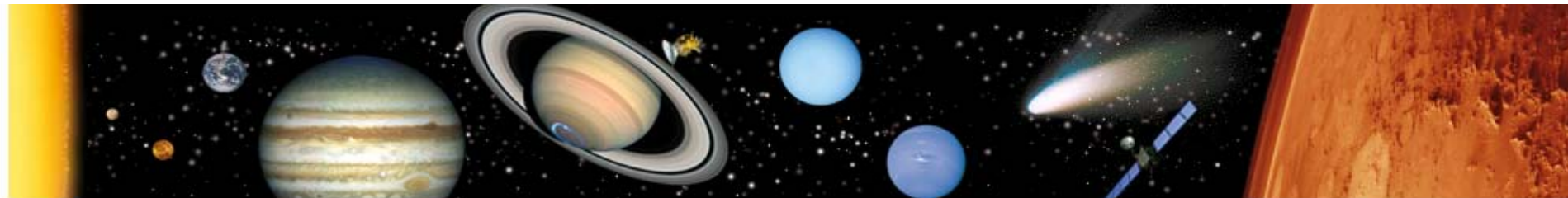
- leden 2009, první kontakty (Nigel Mason, Open University, UK)
- květen 2009, přímé pozvání k spolupráci
- červenec 2009, oficiální jmenování
- září 2009, EPSC 2009, Potsdam, DE
- říjen 2009, faktické zahájení činnosti, tento seminář, Hvězdárna Valašské Meziříčí
- CZ národní webstránka má být spuštěna do konce roku 2009

EuroPlaNet

- 6. rámcový program vědeckého výzkumu EÚ, 2005-2008
- EuroPlaNet – European Planetary Network, iniciováno zprvu jako neoficiální síť pro koordinaci úsilí zejména lidí kolem projektů Cassini/Huygens, Mars Express a dalších kosmických sond, na nichž měli a mají významnou nebo dominantní účast vědci a technici ze evropských zemí (nejen EÚ)
- motivace: koordinovat a lépe využít dosud roztráštěné výzkumné kapacity v zemích EÚ, nečlenských zemích Evropy a některých dalších zemích, které tradičně spolupracují s Evropou v tomto oboru
- konečný cíl: dosáhnout stupeň koordinace, jaký – přes přirozenou soutěživost – funguje u vědců a institucí v USA, jež se podílejí na projektech NASA
- přirozený rozvoj sítě, záměr dodat jí oficiální rámec a získat pro ni speciální podporu z fondů EÚ určených na podporu vědy – podařilo se, koncepce byla schválena příslušnými orgány unie, propojit síť ESA a dalšími evropskými organizacemi, které mají tu či onu vazbu na výzkum sluneční soustavy

Europlanet

- 7.rámcový program vědeckého výzkumu EÚ, 2009-2012
- Europlanet RI – Europlanet Research Infrastructure, dva hlavní cíle: koordinovat existující kapacity a dobudovat respektive vybudovat, co se jeví nebo ještě jen projeví jako potřebné
- informace o vědeckých aspektech <http://www.europlanet-ri.eu>
- informace, týkající se komunikace s veřejností a médii především v členských zemích EÚ <http://europlanet-eu.org/demo/>, zatím demo, od konce roku 2009 mají být součástí národní stránky v příslušné řeči

Členské země 2009

- Rakousko
- Belgie
- Česká republika
- Finsko
- Francie
- Německo
- Řecko
- Maďarsko
- Itálie
- Nizozemí
- Polsko
- Portugalsko
- Rumunsko
- Španělsko
- Švédsko
- Švýcarsko
- Velká Británie
- Slovensko?

Europlanet: aktivity nadnárodního přístupu (TransNational Acces, TNA)

- TNA1: analogie planetárních povrchů (Mars, Europa, Titan)
- TNA2: zařízení pro laboratorní simulaci planetárních podmínek
- TNA3: zařízení pro analýzu planetárních vzorků

Europlanet: síťové aktivity (Networking Activities, NA)

- NA1: pozorovací infrastruktura
- NA2: vědecký výzkum
- NA3: komunikace s veřejností a médii
- NA4: šíření informací o Europlanet v komunitě evropských planetárních vědců a v hospodářsko-politických kruzích

Europlanet: společné výzkumné aktivity (Joint Research Activities, JRA)

- JRA1: rozvoj infrastruktury pro podporu planetárních misí
- JRA2: planetární zařízení (laboratorní simulace, terénní analogie)
- JRA3: Evropské zařízení pro modelování a analýzu dat (EMDAF)
- JRA4: Nástroje pro přeměnu IDIS na Virtuální planetární observatoř

Euromlanet: IDIS a její cíle

- IDIS= Integrated and Distributed Information Service
- poskytovat uživatelsky příjemného internetového přístupu ke všem disponibilním datům
- iniciovat nové výzkumné aktivity potřebné k interpretaci pozorování resp. k vyřešení otevřených otázek
- lokalizovat pracovní skupiny a laboratoře, které mají potřebné zvláštní znalosti
- využít synergie mezi vesmírnými misemi a možnostmi pozemních observatoří

Pracovníci NA3 Outreach

- vedoucí: Thierry Fouchet (Observatoire de Paris-Meudon)
- Anita Heward (Europlanet RI Press Officer)
- Eleni Chatzichristou (National Observatory of Athens)
- gestoři a mentoři NA3 za vedení Europlanet RI: Jean-Pierre Lebreton (ESA-Cassini, Rosetta, Venus Express), Stephen Miller (University College London, metodika, teorie i praxe prezentace vědy veřejnosti, popularization versus public understanding of science)

National Nodes

- Belgie: Yaël Nazé
- Francie: Thierry Fouchet
- Německo: Birgit Krummheuer
- Řecko: Eleni Chatzichristou
- Maďarsko: John Kovacs
- Itálie: Livia Giacomini
- Polsko: Pawel Wajer
- Portugalsko: José Saraiva
- Rumunsko: Magda Stavinschi
- Španělsko: Felipe Gómez
- Velká Británie: Anita Heward
- Česko (a Slovensko): Zdeněk Urban

EPSC

- EPSC=European Planetary Science Congress
- letos: 13.-18. září, Potsdam, DE
- povaha kongresu
- průběh
- atmosféra
- evropská planetární komunita

Místo konání

Místo konání 2

Místo konání 3

Templinské jezero 1

Templinské jezero 2

Zasedání: Terestrické planety

- Obecná planetologie
- Merkur
- Nové výsledky z Venuše
- Měsíc
- Nové výsledky z Marsu: nitro a povrch
- Atmosféry terestrických planet
- Numerické modelování planetárních procesů
- Dynamika nebeských těles
- Voda a led na a těsně pod povrchem Marsu

Zasedání: Systémy obřích planet

- Systémy obřích planet a interakce s prostředím
- Satelity: atmosféry a exosféry
- Satelity: povrchy, nitra a výměnné procesy
- Ganymedes: věda a průzkum
- Metody pozorování systému Jupitera

Zasedání: Magnetosféry

- Planetární magnetosféry, ionosféry a polární záře
- Nové pokroky ve výzkumu rádiových emisí polárních září
- Planetární, sluneční a exoplanetární rádiové emise
- Radiační pásy Země a Jupitera

Zasedání: Mise (sondy) a metody

- Koncepce budoucích planetárních misí
- Průzkum Měsíce
- Koncepce submikrosatelitů a mikrosond pro budoucí planetární mise
- Sonda pro přistání na měsíci Europa
- Evropské zařízení pro modelování a analýzu dat
- Planetární robotika
- Správa a využívání planetárních dat prostřednictvím nástrojů a služeb Virtuální planetární observatoře

Zasedání: Otázky původu

- Vznik a evoluce těles sluneční soustavy
- Astrobiologie Marsu a ledových satelitů

Zasedání: Komunikace s veřejností a amatérská astronomie

- Příspěvek amatérských astronomů k výzkumu planet
- Metody komunikace s veřejností
- Aktivity v rámci Mezinárodního roku astronomie 2009
- Impakt na Jupiteru v roce 2009: koordinace pozorování a první výsledky

Zasedání: Malá tělesa a měsíce planet

- Planetární prstence a meziplanetární prach
- Komety, planetky a transneptunovská tělesa (TNO)
- Návrat vzorků a jejich laboratorní analýza
- Proudby meteoroidů: struktura, pozorování, modelování, původ
- Průzkum měsíců Marsu

Zasedání: Laboratorní a terénní výzkumy

- Přírodní analogie planetárních povrchů
- Zařízení pro laboratorní simulaci a zařízení pro analýzu vzorků

Speciální zasedání

- NA1 až NA4
- IDIS
- TNA
- Národní uzly
- ExoMars PanCam
- European Venus Explorer

Česká republika a Europlanet

- výzkumná tradice: malá tělesa sluneční soustavy, Slunce, kresby planet, převážně v 1. polovině 20. století
- současnost: malá tělesa sluneční soustavy, Slunce, jisté zřetele planetární geologie, EXOPLANETY (potěšitelné nynější zjištění zde ve Valmezu)
- nyní jsou však na webstránce Europlanet Outreach uvedeny pouze 3 (2) instituce, AV ČR jako celek, Ústav fyzikální chemie J. A. Heyrovského AV ČR, Štefánikova hvězdárna v Praze

EPSC 2009

- dva postery o geologii provincie Tharsis na Marsu, P. Brož, Karlova univerzita, Praha
- poster o růstu řas ve sněhu (krkonošském), Jana Kvídalová Botanický ústav AV ČR
- JRA3 Task # 4 Distributed Data Analysis Laboratory, Ústav fyziky atmosféry AV ČR

Orientační plán kontaktů pro nejbližší budoucnost: výzkum a přímé působení na veřejnost

- Kancelář AV ČR
- Astronomický ústav AV ČR (malá tělesa, Slunce)
- Fyzikální ústav Ústav fyziky plazmatu, Geologický ústav, Geofyzikální ústav, Ústav fyziky atmosféry AV ČR, biologické ústavy?
- Karlova univerzita, výzkum malých těles sluneční soustavy, planetární geologie a exoplanet
- Masarykova univerzita Brno
- Hvězdárna a planetárium M. Koperníka v Brně
- Hvězdárna ve Valašském Meziříčí
- další veřejné hvězdárny a jednotlivci (tělesa sluneční soustavy, exoplanety – opět inspirace zde ve Valašském Meziříčí)

Média

- ČTK
- Česká televize
- Český rozhlas
- Z1
- deníky: Lidové noviny, Mladá fronta Dnes, Hospodářské noviny
- aktualne.cz a některé jiné portály
- VTM, 21. století a další jiné časopisy
- o dalších možnostech si nechám poradit

Přímá prezentace

- *Planetární soustavy ve vesmíru*, Valašské Meziříčí, 23.-25. října 2009
- účast aktérů tří klíčových činností, profesionálního výzkumu, skupin astronomů-amatérů zaměřených na pozorování (exo)planet a)zčásti těch samých) lidí, zabývajících sa popularizací
- přednáška má podat první informace o Europlanet RI obecně a o NA3 Outreach Innovation and Media Service konkrétně
- a zejména: udělat si aktuální obraz o lidech z této branže a jejich práci, seznámit se s nimi, případně hned navázat kontakt: další řešení specifických záležitostí bude probíhat mailem, telefonicky respektive při osobních setkáních

Slovenská republika a Europlanet

- Výskumná tradícia: malé telesá slnečnej sústavy, Slnko
- niektorí ľudia pracovali či pracujú v USA
- v súčasnosti nie je (aspoň podľa info na stránke Europlanet Outreach) členom Europlanet
- nejasnosť – isté kontakty existovali a existujú, medzi Univerzitou Komenského a britskými členskými organizáciami, vyjasňuje sa to cez Nigela Masona z Open University., UK)
- laboratórne simulácie atmosféry Titanu (plazmoví fyzici z KEF UK v Bratislave)
- softvér pre Venus Express – magnetosféra, ionosféra (ÚEF SAV v Košiciach)
- EPSC 2009: nenašiel som nijakú stopu

Orientačný plán pre blízku budúcnosť

- Vláda SR, vicepremiér Dušan Čaplovič, prišiel zo SAV, hoci je archeológ, považovaný za vcelku racionálneho človeka
- SAV, predseda Jaromír Pastorek, virológ, mnohé zdroje uvádzajú, že je prístupný a otvorený novým koncepciám a rozhodnutý dosiahnuť progresívne zmeny
- SAV: Astronomický ústav, Ústav experimentálnej fyziky, Geologický ústav, biologické?
- Univerzita Komenského v Bratislave
- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- verejné hvezdárne
- Slovenské národné múzeum

Médiá

- TASR
- Slovenská televízia
- Slovenský rozhlas
- TA3
- denníky: SME, Pravda, Plus1deň, Hospodárske noviny
- portály: eTrend, aktualne.sk a ďalšie
- niektoré časopisy

Možná synergia dvoch krajín

- vedci z oboch našich krajín stále tvoria pomerne kohézne odborné komunity, dokonca ešte 16 rokov po rozdelení Československa
- to isté platí o komunite verejných hviezdární a astronómov-amatérov
- čeština a slovenčina sú vo vysokom rozsahu navzájom zrozumiteľné jazyky (výnimky sa dajú ľahko vysvetliť)
- ľudia stále sledujú televízie druhej krajiny a počúvajú rádiá, pomáha pop-music a vôbec šoubiznis, čítajú sa knihy, noviny a časopisy v jazyku druhej krajiny, žiaľ, toto začína byť čoraz viac jednostrannejšie, konkrétne na slovenskej strane, opačne to prestáva fungovať, má to objektívne (napr. malý knižný a mediálny trh) i subjektívne príčiny
- stále je bežné, že médiá v oboch krajinách pozývajú vedcov z druhej krajiny, aby komentovali novinky, alebo sa zúčastnili na diskusiách, avšak opäť platí, že častejšie to robia slovenské
- mladým by pomohlo by zostaviť resp. inovovať a zeditovať slovníčky odborných výrazov, najlepšie anglo-česko-slovenské
- VE DVOU SE TO LÉPE TÁHNE A MUSÍME SI POMÁHAŤ: môže to byť celkom dobre pravda aj vo svete (exo)planét

Jsou-li tam žáby taky?
aneb „Zelená, ne modrá planeta!“

Kontakt

- Šrobárova 2678/29, 058 01 Poprad 1, P.O. Box 22, SR
- Tel./fax +421-52-7732966
- Mobil +421-905-975312
- E-mail urban@pp.sknet.sk
- Mobil e-mail 421905975312@orangemail.sk
- Skype hviezdar1